

	ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ
	<p>Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) Освітньо-професійна програма: 292 «Міжнародні економічні відносини» Курс навчання: 1, семестр 2 Кількість кредитів: 3, 90 годин Мова викладання: українська Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35, щотижнево за розкладом</p>

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат екон. наук, доцент Цевух Юлія Олександрівна
Кафедра:	світового господарства і міжнародних економічних відносин
Контактна інформація:	tsevukh.yuliia@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися через вказаний E-mail та очні зустрічі на консультаціях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни сформувати у студентів уявлення про основні етапи і особливості систематизації економічних ідей і поглядів, відобразити значимість для практики господарського життя і вивчення прикладних економічних дисциплін творчої спадщини видатних економістів, що сприяли виникненню різних теоретичних шкіл. Основними завданнями дисципліни є вивчення основних етапів та закономірностей розвитку світової економічної думки, інтелектуальної біографії і змісту основних праць видатних вчених-економістів; а також формування уявлення у студентів про основні концепції і тенденції розвитку економічної теорії на прикладах різних епох. У процесі вивчення дисципліни «Історія світової економічної думки» студенти також розвивають логічне мислення.

У **результаті вивчення** навчальної дисципліни студент повинен *знати:*

- етапи і особливості історичного розвитку економічних ідей і поглядів;

- інтелектуальну біографію і зміст основних робіт видатних вчених-економістів;
- теоретичні постулати економічних шкіл.

вміти:

- простежувати логіку економічного розвитку;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань;
- проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

Передумовою вивчення дисципліни є опанування таких дисциплін, як «Філософія», «Історія України».

СТРУКТУРА КУРСУ

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та семінарських (16 год.), організації самостійної роботи студентів (54 год.).

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Основні питання
Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки.	Історія економіки та економічної думки як науки. Предмет дисципліни як історія становлення й розвитку суспільного виробництва і його відображення в економічній думці. Цивілізаційна парадигма суспільного розвитку. Підходи до періодизації історії економіки й економічної думки. Методи історії економіки й економічної думки.
Тема 2. Економічна думка суспільств ранніх цивілізацій.	Становлення господарської сфери суспільств ранніх цивілізацій. Господарський розвиток та економічна думка в Месопотамії. Господарський розвиток Стародавнього Єгипту та його відображення в економічній думці. Економічна думка Вавилону. Закони царя Хамурапі. Господарство та населення доби бронзи та раннього заліза на території України.
Тема 3. Економічна думка Античності.	Господарство та економічна думка Стародавньої Греції. Основні ідеї і твори Ксенофонта, Платона, Аристотеля. Погляд на існування рабства як природної форми господарства. Господарський розвиток та економічна думка суспільств традиційних цивілізацій у VIII ст. - V ст. н.е. Становлення суспільств Східної та Західної цивілізацій. Західна цивілізація та господарський розвиток античних держав. Господарство та економічна думка Стародавнього Риму.
Тема 4. Економічна думка та господарство Середньовіччя (кінець V – XV ст.).	Загальна характеристика економічного розвитку та економічної думки цивілізацій Середньовіччя. Господарство та економічна думка держав Західноєвропейської цивілізації. Періодизації феодальної економіки на території України (VI – XV ст.)

Тема 5. Епоха нерегульованих ринкових відносин.	Господарство та економічна думка у країнах Європейської цивілізації (XVI - середина XVIII ст.). Формування Європейської цивілізації. Вплив цивілізаційних факторів на господарство країн Європейської цивілізації. Становлення ринкового господарства у країнах Європейської цивілізації. Зародження економічних ідей.
Тема 6. Фізіократія і меркантилізм.	Представники фізіократів (Ф. Кене, А. Тюрго) та їх ідеї, Передумови виникнення меркантилізму як економічної школи. Представники раннього та пізнього меркантилізму, їх погляди на зовнішню торгівлю. Важливість зовнішньої торгівлі. Роль міжнародної торгівлі в економічному розвитку суспільства – короткий історичний екскурс.
Тема 7. Становлення класичної політичної економії	Погляди класиків: В. Петті, П. Буагільбер, А. Сміт. Причини існування ідей класичної школи упродовж тривалого періоду часу. Поява терміну «політична економія» (А. Монкреть'єн). Основні ідеї представників політичної економії. Формування принципів вільної торгівлі. Внесок А.Сміта і Д.Рікардо. Розгляд формування торгівельних потоків у ситуації абсолютної переваги: країни експортують ті товари, які вони виробляють з меншими витратами, та імпортують ті товари, що виробляються іншими країнами з меншими витратами. Ситуація порівняльних переваг.
Тема 8. Європейська цивілізація в умовах монополізації ринкової економіки.	Загальні тенденції господарського розвитку країн Європейської цивілізації. Перша хвиля мобілізації. Маржиналізм. Становлення неокласичної економічної теорії. Австрійська школа маржиналізму. Математична школа в економічній теорії. Кембриджська школа неокласики. Перетворення США на провідну індустріальну державу світу.
Тема 9. Соціально-інституційний напрямок економічної думки.	Передумови зародження і загальна характеристика інституціоналізму. Концепції авторів щодо регулювання суспільства і економіки. Поняття норми; формальні неформальні норми і правила поведінки у суспільстві.
Тема 10. Теорії державного регулювання економіки.	Велика депресія. Причини виникнення кейнсіанства, теоретична система Дж. Кейнса. Неолібералізм. Монетаризм як основна школа сучасної неокласики. Концепція соціального ринкового господарства.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Історія економіки та економічної думки : підруч. / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, О. В. Длугопольський [та ін.] ; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової; Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 792 с.
2. Історія економіки та економічної думки: самостійна робота студентів [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», / К.В.Петренко, Н.С.Коновалова; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,40 Мбайт); Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 156 с.
3. Пармаклі Д. М., Філіппова С. В., Добрянська Н. А. Історія економічних вчень: навч. посіб.; Одеса: ОНПУ, 2018. - 113 с.

4. Петренко К. В., Коновалова Н. С. Історія економіки та економічної думки: самостійна робота: навч. посіб. для студ. спеціальності 051«Економіка»; Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 156 с.
5. Сміт А. Дослідження про природу і причини багатства народів. – укр. ; пер. з англ.: О. Васильєв, М. Межевікіна, А. Малівський. - Київ : «Наш Формат», 2018 р. – 722 с.
6. Цевух Ю. О. Історія світової економічної думки: Метод. вказ. до практ. занять / Ю. О. Цевух. – Одеса: «Гельветика», 2021. – 30 с.
7. Цевух Ю. О., Бобришева В. В. Історичні аспекти дослідження ринку праці. *Південноукраїнські наукові студії: матеріали VI Всеукраїнської наук.-практ. конфер. студентів та молодих вчених із міжнародною участю* (Одеса, 15 грудня, 2021 р.). Одеса: Одес.нац. пед. ун-т імені К. Д. Ушинського. 2022. С. 86 - 89. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/15220/1/Naukovi%20studii%202022.pdf> (дата звернення: 1.07.2022)
8. Яковчук В. П. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Навч. посіб. / В. П. Яковчук, Ю. В. Богоявленська, С. В. Тищенко – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 476 с.

Форма підсумкового контролю – ІСПИТ

Поточний контроль проводиться під час лекцій та практичних занять.

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, оцінювання презентації.

Форма контролю: іспит.

Поточний та періодичний контроль											
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Іспит	Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Контрольна робота за змістовим модулем1– 10 балів					Контрольна робота за змістовим модулем2 – 10 балів					30	100

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він може виконати додаткове завдання (індивідуальне навчально-дослідне завдання), або пройти усне опитування відповівши на питання для підсумкового контролю і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Самостійна робота студентів складається з самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Увесь

обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.